

1927 MÁRCIUS

# ERDÉSZETI LAPOK

LXVI. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

3. FÜZET

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Felelős szerkesztő

CZILLINGER JÁNOS

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díj 1927 évre 24 P, erdészeti altiszteknek 12 P

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagjárulékok fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. emelet

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének.

(Telefon: 37—22.)

## Végezzünk.

Lehetőleg röviden kívánok válaszolni dr. Ajtai Sándornak legutóbbi személyeskedő cikkére, mert figyelemmel vagyok az olvasóközönségünk türelmére is és nem akarok azzal visszaélni.

Ez okból a cikknek csak a személyemet érintő részeire fogok az alábbiakban kitérni.

Érthetetlennek mondja Ajtai, hogy én honnan merítettem azt az állításomat, mintha ő a hatáskör átruházásának szükségességét a korrupcióval kívánta volna indokolni. Ez más szóval azt jelenti, hogy az állításom alaptalan.

Nos hát, hogy emlékezetébe idézzem Ajtainak a saját szavait, szószerint ideiktatom azokat a kijelentéseit, melyekből a kifogásolt állításomat merítettem. Idevágólag Ajtai mindjárt a legelső cikkének alapvető részében a következőket mondta:

— „A hatáskör átruházásának szükségessége mellett idáig *csak egy indokot* olvastam, amely, nevezzük nevén a gyermeket: az *egyéb közigazgatási ügyekkel kapcsolatban* már régóta hangoztatott *korrupció* miatt tartja szükségesnek az erdőrendészeti ügyek intézését a törvényhatóságoktól elvonni. Amidőn ebből a felelős tényezőtől eredő és minden-



esetre komoly alapon nyugvó véleményből megdöbbenéssel kell tudomást szereznem arról, hogy az erdőgazdaságunkat is erről az oldalról *mennyi kár érte* (??) és mennyi veszély fenyegeti, tisztelettel adózom annak az erélynek és bátorságnak, amely közigazgatásunknak ezt a kelevényét a nagy nyilvánosság előtt a felelősség teljes tudatában feltárni merte."

Azt hiszem, hogy e kijelentésekből józan ésszel nem lehet mást megállapítani, mint azt, hogy Ajtai tudomásul vette és magáévá tette a kérdéses indokot és hogy azt a saját álláspontjának a támogatására hozta fel. Ez napnál világosabb. De ha e tekintetben a legesekélyebb kétség is támadhatna, ezt is teljesen eloszlatja az Ajtai második és mostani harmadik cikkének idevonatkozó érvelése. Hiszen Ajtai az említett vádat nem ejtette el még azután sem, amikor előbb lapunk szerkesztője, utóbb jómagam is rámutattunk arra, hogy az tartahatatlán. A második cikkében igyekezett ugyan Ajtai a dolgot némileg enyhíteni, de az eredeti álláspontját, amint erre szintén rámutattunk, lényegében nem változtatta meg.\* A legújabb cikkében pedig minden szabadkozása ellenére tényleg ismét csak belekapcsolta a korrupció kérdését a vitába, azt állítva, hogy a familiáris stb. érdekeknek előtérbe helyezése az önkormányzati közigazgatásnak olyan betegsége, melyet letagadni nem lehet, mely mindenütt ott lappang, nem újság, tehát nem is az a cikk találta ki, melyre Ajtai hivatkozott, továbbá, hogy ez az állapot az erdőgazdaságra még veszélyesebb, mint a közigazgatás egyéb ágaira, hogy ezt *egymás között nyugodtan megállapíthatjuk*, stb.

Hogyan állíthatja tehát mindezekkel szemben Ajtai, hogy a korrupciót nem kívánja és nem is kívánta indokként szerepeltetni, sőt, hogy e tekintetben *„teljesen a homlokegyenest ellenkező álláspontot vallja“*?!  
14391

\* Itt jegyzem meg, hogy az Ajtai 2-dik cikkében említett politikai szempontoknak, helyesebben az ennek mezébe öltözött egyéni érdekeknek, továbbá a familiáris és üzleti érdekeknek a közérdekkel szemben való érvényesülését nézetem szerint helyesebben és találóbban nem is lehet más gyűjtőnévvel, mint a *„korrupcióval“* kifejezni. Ez okból én az alábbi fejtegetéseim során is ezt a kifejezést fogom használni az említett fogalmak meghatározására. R. D.



Hát bocsánat, de az embernek megáll az esze, hogyan juthat valaki önmagával, a saját kijelentéseivel és érvelésével ilyen nyilvánvaló ellentétbe?!

Itt megszűnik minden, ilyen módon nem lehet komoly vitát folytatni és eszméket tisztázni.

Ajtai az említett pálfordulását azzal igyekszik kimagyarázni, hogy „*az önkormányzattal szemben* (!) ezt a vádat (t. i. korrupció vádját) éppen indokként felhozni maga is helytelenítette s ezt oly világosan juttatta kifejezésre, mely minden félreértést kizár“.

Hát erre a magyarázatra én is csak azt mondhatom, amit a közmondás mond: Bodóné is másról beszélt, mikor a bor árát kérték tőle.

Értsük meg jól, hogy itt nem arról van szó, nem az a vita tárgya, vajjon Ajtai „*a megindítandó tárgyalások*“ során „*az önkormányzattal szemben*“ célszerűnek vagy helyénvalónak tartaná-e a korrupció vádját indokul felhozni vagy sem (ez a kérdés egészen más lapra tartozik), hanem szó van arról, hogy velünk szemben, akikkel Ajtai ezidőszereint vitában áll, tényleg használta-e a kérdéses indokot vagy sem? A fenti tények minden kétséget kizárólag igazolják, hogy Ajtai velünk szemben igenis használta a korrupció indokát. Ezt nem lehet letagadni vagy meg nem történné tenni. Én tehát teljes joggal állítottam és állítom ma is, hogy cikkíró az említett vádat hozta fel egyik főindokul az álláspontjának a támogatására.

Ahhoz sem férhet semmi kétség, hogy itt valóban elsőrendűen fontos, mondhatni perdöntő indokról van szó. Hiszen ha a korrupció vádja megállhatná a helyét, mintahogy nem állhatja meg, úgy közöttünk egyszerre vége szakadna minden vitának, mert fel sem tételezhető, hogy akadna a szakunkon csak egyetlen olyan ember is, aki egy korrupt rendszer fentartása mellett foglalna állást.

De mutatja a kérdés fontosságát az is, hogy — amint az Ajtai fentidézett kijelentéséből kitűnik —, még felelős helyen is csak egyedül a korrupció indokát hozták fel a hatáskörátruházás szükségességének igazolására.

A korrupció kérdésével tehát nem lehet olyan könnyen



„egyszer s mindenkorra végezni“, mint ahogy azt Ajtai szeretné.

Ajtai nem elégedett meg azzal, hogy rabulisztikus érvelésével alaptalannak tüntesse fel az állításomat, hanem a személyemben is megtámadott amiatt, hogy miért nem szálltam szembe azzal a bizonyos, hat évvel ezelőtt megjelent cikkel, melyből Ajtai a korrupció vádját merítette.

Nem tartozom ugyan emiatt senkinek számot adni, mégis esetleges félreértések eloszlatása végett szükségesnek tartom kijelenteni, hogy Budapestről közel hét évvel ezelőtt történt elköltözésem és nyugalombavonulásom óta a szakirodalmunkkal egészségi és egyéb ide nem tartozó okok miatt egészen a legutóbbi időkig egyáltalában nem foglalkoztam és így az Ajtai által említett forrásmunkákról tudomásom nem volt.

De eltekintve ettől: mi jögon mer engem Ajtai kérdőre vonni és szemrehányásokkal illetni, hogy miért hallgattam éveken át „mélységesen“, miért nem tanusítottam akkor hasonló erélyt stb?! Hát felelős számadója vagyok én Ajtainak? Bízza csak rám, hogy milyen ügyben, mikor és hol nyilvánítsak véleményt!

Azt a fölényes agresszív hangot és leckéztető modort, ahogy Ajtai velem szembe szállt, egyszer s mindenkorra kikérem magamnak, azt a merőben alaptalan, burkolt gyanúsítását pedig, mintha én bármi okból nem mertem volna a kérdéses ügyet előbb szővátetni, a leghatározottabban visszautasítom.

Szakkérdésekben a véleményemet, ha azt az ügy érdeke úgy kívánta, nem rejtettem soha véka alá, tényleges tisztviselőkoromban sem s egyenesen és magyaros őszinteséggel megmondtam azt lefelé és felfelé egyaránt, még ha az rám nézve egyénileg nem is volt kellemes és előnyös. Erről a volt munkatársaim tehetnek tanuságot, akiknek alkalmuk volt az egyéniséget és működésemet erről az oldalról is megismerni.

Azt mondja Ajtai, hogy nem reá tartozik annak a kérdésnek a tisztázása, vajjon az erdőrendészeti igazgatásban tényleg előfordultak-e a multban visszaélések vagy sem. Ezzel szemben fel kell hívnom a figyelmét arra, amit különben magának is tudnia kellene, hogy az alaptalan vádak és rágalmak



miatt nemcsak azok kitalálója vagy értelmi szerzője felelős, hanem az is, aki hireszteli, terjeszti azokat. Ha tehát Ajtai — mint maga mondja: *a munka hevében eltért a tárgyilagosságtól* és elkövette azt a hibát, hogy a korrupció kérdését nemcsak szóba hozta, hanem az eredeti forrást megtoldotta, kiélezte és szerzőjét kidicsérte, úgy viselje ezért saját maga a felelősséget és ne igyekezzék azt másra áthárítani.

Az előző cikkemben azt mondtam, hogy a korrupció vádja nemcsak az elsőfokú erdőrendészeti hatóságokat érinti, hanem a volt erdőfelügyelőségi tisztikart, sőt a legfőbb felügyeletet gyakorló központi szerveket is, mert ha az erdőrendészeti ügyek elsőfokú intézését tényleg korrupciós rendszer irányította volna, úgy fel sem lehet tételezni, hogy arról a kir. erdőfelügyelőknek, akik ott előadókként szerepeltek és a központi szerveknek is ne lett volna tudomásuk.

Ezzel szemben Ajtai azt vitatja, hogy az említett vád a tisztikarunkat és volt vezetőségét nem sértheti, e részben őket semminemű felelősség nem terhelheti, mert „*az egyéni érdekek — úgy mond Ajtai — természetsszerűleg és rendszerint alattomban (?) , a közérdek mezébe öltözötten jelentkeznek*“ úgy, hogy a felügyeletre hivatottak nem képesek a helyzetet felismerni és megítélni.

Hát engedelmet kérek, de ilyen képtelenséget, mely csakis a fantázia szüleménye lehet, már csak ne igyekezzék velünk Ajtai elhíttetni. Nincs ennek semmi komoly alapja, éppen úgy, mint ahogy annak a „*feltevésnek*“ sincs, melyből Ajtai ennél a kérdésnél is kiindult, mintha t. i. erdőrendészeti ügyek elsőfokú intézésénél a közérdekkel szemben „*tényleg*“ az egyéni érdekek érvényesültek volna. Hogy a dolog itt sem úgy áll, mint ahogy azt Ajtai elképzei, ezt — az erdőrendészeti szakban eltöltött 30 évet meghaladó gyakorlati szolgálatom alatt szerzett élettapasztalataim alapján nyugodt lélekkel, bátran merem állítani.

Ajtai e tekintetben közvetlen tapasztalatokat nem is szerezhethetett, mert úgy tudom, hogy a szorosabb értelemben vett erdőrendészeti, illetőleg erdőfelügyeleti szaknál a legutóbbi időkig nem is volt alkalmazva.

Dehogy is nem ismertük fel, hogy mikor volt közérdek-



ről és mikor ennek mezébe öltözött egyéni érdekről szó! Nem is volt nehéz ezt kitalálni. A legtöbb esetben magától kibújt a szög a zsákból, azok a bizonyos „*háttal mozgó erők*“ és „megfelelő súlyú egyének“ pedig rendszerint személyesen jelentkeztek az ú. n. „*kijárók*“ alakjában.

Az Ajtai említett beállítása ismét csak egy újabb súlyos vád a tisztikarunk ellen. Hiszen igen nagy baj volna és végtelen szomorú világot vetne az egész szakunkra, ha annak vezetőegyénei olyan szűklátókörűek volnának, hogy ne tudnák felismerni a különbséget a köz- és magánérdek között. Ha ez a vád megállhatná a helyét, akkor egyáltalában hogyan tölthetnék be a szakembereink a hivatásukat?! Hogyan védhetnék meg a gondozásukra bízott közérdeket a jogosulatlan magánérdekekkel szemben?!

Mint az egész vitás kérdésünkre igen jellemző tényt kell kiemelnem továbbá azt is, hogy az én időmben az erdőfelügyelők részéről erdőrendészeti ügyekben beadott felelőbeadás olyan ritka volt, mint a fehér holló. Azt hiszem, nem sokat tévedek, ha azt állítom, hogy ezer felelőbeadás közül csak 1—2 lehetett, az erdőfelügyelő, a többi az erdőbirtokosok vagy más helyi érdekeltségek nyújtották be. Ez a tény egymagában véve is merőben kizárja annak még a feltételezését is, mintha az elsőfokú erdőrendészeti hatóságok az ügyek intézésénél a magánérdekeket és nem a közérdeket tartották volna szem előtt. Ne tessék tehát zokon venni, hogy a legnagyobb megütközéssel és felháborodással vettem tudomásul a korrupció vádjának a beállítását.

Azt nem állítottam és most sem állítom, hogy a hatóságokon kívül álló, egyéni érdekeket istápoló idegen befolyások ne akadályozták volna a közérdek érvényesülését, sőt itt részben magam is osztom Ajtainak azt a megállapítását, hogy „*ha pedig az ügy a központ elé kerül, még a familiáris és üzleti érdekek is politikai érdekekké átalakultak keresik megfelelő súlyú személyeken át az érvényesülést.*“

Az ilyen protezsztálások és kijárások a minisztériumokban, sajnos, nem tartoznak éppen a ritkaságok közé. Elégge estorozza azokat a napisajtó is. Csakhogy ezt a káros állapotot semmiképpen sem lehet az alsófokú hatóságok rovására



írni. Azok a „megfelelő súlyú egyének“ és az ezek pártfogása alatt álló, közvetlenül érdekelt magánfelek rendszerint nem is sokat törődnek az alsófokú hatóságokkal és azok intézkedéseivel, ha kilátásuk van arra, hogy felsőfokon úgylis célt érnek, vagy éppen, hogy csak itt érhetnek célt.

Az említett áldatlan állapoton, mely maguknak a mindenkori minisztereknek is elég gondot okoz s olykor igen nehéz és kényes helyzet elé állítja őket, csakis a protezsztálások és kijáráások kiírtásával lehetne gyökeresen segíteni. És ha erről volna szó, úgy nem tudnék elképzelni olyan vasszigorú törvényt, melynek a megalkotását és a legkíméletlenebb végrehajtását helyénvalónak ne találnám.

Egészen bizonyos az is, hogy a tervezett hatáskörátruházás a kijáráásokat meg nem szüntetné és a helyzeten mit sem javítana, sőt még inkább rontana, mert a kormányra befolyással bíró, megfelelő súlyú személyekkel szemben a mostani önkormányzati hatóság a függetlenségét, önállóságát mindenestre jobban tudja megóvni és érvényesíteni, mint egy olyan állami hivatal, mely adminisztratív szempontból és személyi tekintetben is teljesen a kormány befolyása és hatalma alatt áll.

Ajtainak az a beállítása, mintha én „a jogi tudást lebecsültem“ volna, szintén nagyfokú tévedés.

Én nem becsültem le soha semmiféle tudást vagy tudományt! Ezt legjobban igazolják éppen a közelmúltban a lapok hasábjain megjelent vadászati vonatkozású cikkeim, amelyekben idevágólag egyebek közt azt is kijelentettem, hogy a tudományoknál azt tartom, amit némelyek a pénzről mondanak: „*lehet belőle valakinek sok, másnak kevés, de elég soha*“.

De magából a vita tárgyává tett cikkemből sem lehet azt kiolvasni, amiket Ajtai állít. Én nem „*kifogásoltam*“ Ajtainak „*a jogi szakkönyveken alapuló elmélkedéseit*“, azt sem mondtam, hogy az álláspontja ez okból „*elvetendő*“.

Ellenben állítottam és ezt az állításomat ma is fentartom, hogy nekünk a korábbi rendszer híveinek, akik abban éltük le életünk java részét s akik tényekre és gyakorlati élettapasztalatokra alapítjuk az álláspontunkat, mégis csak több



jogunk van az álláspontunk helyessége mellett „*hitet vallani*“, mint Ajtainak, akinek az álláspontja töprengésekre, feltevésekre és jogi szakkönyvekből merített elmélkedésekre van alapítva.

Ebből pedig nem lehet ellenem azt a vádat kovácsolni, mintha én a jogi tudást lebecsültem, a jogi szakkönyveken alapuló érvelést kifogásoltam és az Ajtai álláspontját elvetendőnek mondtam volna. Csak a saját szavaimért vállalhatok felelősséget. Olyanért nem, amit más ad a tollamra. Velem „*ellentétben*“ tehát teljesen felesleges volt Ajtainak a szaktársainkat arra figyelmeztetni, hogy a jogi, közgazdasági stb. munkákat minél szélesebb körben karolják fel.

Nem az ellen volt és van nekem észrevételem, hogy Ajtai a jogi szakkönyvekből merítette az érveit, hanem az ellen, hogy csakis ezekre és olyan feltevésekre alapítja az álláspontját, melyek a mi gyakorlati élettapasztalatainkkal merőben ellenkeznek. Ellenkeznek, mert — miként ezt már az előző cikkemben is kifejtettem: *az erdőrendészeti ügyek intézésénél nem fordultak elő sem az eljárás tisztasága, korrektsége, sem pedig a szakszemponatok érvényesülése körül olyan hibák, melyek rendszerváltozást igényelnének.*

Ezt pedig nem cáfolta meg Ajtai, mert ezt nem is lehet megcáfolni. Egyik helyen kijelentette ugyan, hogy *a későbbiek adnak majd felvilágosítást arra nézve, hogy az álláspontja a gyakorlati tapasztalatokkal mennyiben ellenkezik*, de hiába kerestem a „*későbbiekben*“ az idevonatkozó érveit, mert még ott is, ahol „*a kérdés gyakorlati vonatkozásait*“ tárgyalta, ismét a közigazgatás egyéb ágainak területére csapott át és jogi érvekkel hozakodott elő.

Helyre kell igazítanom itt Ajtainak azt az állítását is, mintha én az alkotmányjogi elveknek nem tulajdonítanék jelentőséget.

Nem az alkotmányjogi elvek ellen volt és van nekem észrevételem, hanem az Ajtai érvelése ellen, ahogy ezeket a jogelveket a vitába bekapcsolta és jobbra-balra forgatja. Mert hogy egyebet ne említsek: mégis csak furesa, hogy Ajtai hosszas elméleti fejtegetésekkel megállapította egyfelől azt, hogy az 1879. évi törvényhozás az erdőrendészeti ügyeket



nem történeti okokból utalta az önkormányzati szervek hatáskörébe, hanem azért, hogy az újabb kor demokráciájából sarjadzó alkotmányjogi követelményeknek tegyen eleget, másfelől mégis azt igyekszik velünk elhíttetni, hogy most ugyanazok az alkotmányjogi elvek kívánják a hatáskör elvonását. Hol van itt a logika?

Ajtainak az álláspontja, saját beismerése szerint, *töprengések eredményeként alakult ki*. Azt is önmaga jelentette ki mindjárt kezdetben, hogy *„éppen nem könnyű kérdéssel állunk szemben, midőn annak a szükségességét kell a közvélemény előtt megindokolni, hogy a szóban levő hatáskör az állami szervekre átruházandó“*.

Mindezek azt mutatják, hogy itt mesterkélten, mondhatni erőszakolt módon kellett keresni, kutatni az indokokat, a hatáskör tervbevetett átruházásának igazolására.

De hát ez az eljárás egészen szokatlan, ismeretlen a törvények, szabályok alkotásánál.

Hiszen a helyes törvényalkotásoknál nem kell keresni az indokokat, azoknak önmaguktól kell felmerülni és a javaslat készítőjének eleve tisztában kell lennie azzal, hogy miért kell egy új törvényt felállítani, vagy éppen egy meglevőt megváltoztatni, illetve hatályon kívül helyezni és helyette újat alkotni.

Gyakorlati és célszerűségi szempontok, de a jogfolytonosság elvei is egyaránt azt kívánják, hogy a fennálló törvényeknek az életben bevált jogszabályait ne vessük el, ne különösen akkor, amikor az egyben rendszerváltoztatást is jelent, amikor nagyon is kérdéses és vitás, vajjon az életben még ki nem próbált új rendszer egyáltalában be fog-e válni vagy sem?

Eltételezve mindezekről: annyi bizonyos, hogy fennálló erdőtörvényünknek az a rendelkezése, mely az erdőrendészeti ügyek elsőfokú intézését az önkormányzati szervekre bízta, nem áll ellentétben a sokat hangoztatott alkotmányjogi elvekkel.

Ezeknek a jogelveknek a vitába való bekapcsolása, eltérbehelyezése és végnélküli fejtegetése csak arra alkalmas, hogy a főkérdésről: arról t. i., hogy vajjon a mult tapasztá-



latai egyáltalában szükségessé vagy indokolttá teszik-e a hatáskör átruházását, a figyelmet elvonja és az egész ügyet mellékvágányokra terelje.

Azt állítja a továbbiak során Ajtai, hogy az erdőigazgatásról szóló törvény előkészítésénél elkövetett az a hiba, mely szerint az érdekeltség meghallgatása mellőztetett, *„éppen úgy előfordult (?) az 1917. évi törvényjavaslatnál is, pedig akkor nekem — mondja továbbá Ajtai — módomban állott volna a befolyásomat felhasználni arra, hogy a kormányzat alkalmat adjon a javaslat előzetes nyilvános tárgyalására.*

Ime ismét egy újabb támadás a személyem ellen, hogy rám süthesse Ajtai a következetlenség és mulasztás vádját.

De hát ez a pont is élénk világot vet arra, hogy mennyire helytállóak az Ajtai ténymegállapításai. Ajtai, úgy látszik, egészen megfélekedezik arról, hogy az 1917. évi törvényjavaslatnak néhai Horváth Sándor volt a szerzője és felelős szerkesztője, én csak egyik szerény munkatársa voltam. Ha tehát az említett hiba és a terhemre rótt mulasztás tényleg megtörtént volna, úgy az nem is engem, hanem nagyérdemű volt főnökünket, Horváth Sándort érintené. Ez a kiváló szakemberünk azonban sokkal nagyobb körütekintéssel és előrelátással járt el a törvényjavaslatainak a készítésénél, mintsem hogy olyan hibákat követett volna el, mint aminőnek az erdőigazgatásról szóló törvény előkészítése körül fordultak elő. Horváth Sándor az erdőtörvény tervbevett módosítása ügyében legelőször is véleményes javaslatot kívánt be az összes államerdészeti hivataloktól és az önkormányzati szervektől, hogy a törvényjavaslat összeállításánál azokat is felhasználhassa. A törvényjavaslat készítése közben minden olyan fontosabb kérdést, mely más minisztérium ügykörét is érintette, megbeszélt az arra illetékes tényezőkkel s igyekezett velők egyetértő megállapodásra jutni, nehogy utólag nehézségek merüljenek fel az illető kérdésekben. Az így elkészített törvényjavaslatot aztán megküldte több példányban az Orsz. Erd. Egyesületnek véleményezés végett. Az Egyesület szélesebb körű bizottságot jelölt ki, mely hivatva lett volna a javaslatot tanulmány tárgyává tenni, letárgyalni és arról véleményt mondani. Megjegyzem, hogy az Egyesületünk vezetősége



megküldte a bizottság minden egyes tagjának nemcsak a törvényjavaslatot és annak indokolását, hanem „Az erdészeti jogelveinkről“ írt tanulmányomnak a különlenyomatát is, amely tanulmányomban a magánerdők használatának szabályozása kérdésében a törvényjavaslattal ellenkező álláspontra helyezkedtem.

Ez volt a helyzet akkor, amikor közbejött az 1918. évi őszi forradalom és az ezt követő nagy felfordulás, amely mindent megakasztott.

Tartozom nemcsak az igazságnak, hanem Horváth Sándor emlékének is azzal, hogy az Ajtai alaptalan beállításával szemben itt a való tényállást leszögezzem.

Azt állította tovább Ajtai, hogy a cikkeimre adott „mindkét válasz a részletekben is jórészt csak neki tulajdonított, de tényleg tőle is a legtávolabb álló értelmezésekkel száll vitába“. Ennek az igazolására Ajtai elsősorban rám vonatkoztatva azt mondja, hogyha én a második cikkét gondosabban fogom elolvasni, belátom, hogy éppen tiltakozott az ellen, mintha a tervbevett rendszer helyességének vagy helytelenségének beigazolását a gyakorlattól várná, ami *a beismerésnek* homlokegyenest (ismét homlokegyenest!) az ellenkezője“.

Ezzel szemben tényként kell megállapítanom, hogy a nyilvánvaló ellentmondás éppen Ajtainak abban az érvelésében van, mely szerint egyfelől azt állította, hogy „*nincs kétsége a tervbevett rendszer életképessége iránt*“, sőt „*hitet vallott amellett, hogy ennek a rendszernek be kell válnia*“, másfelől mégis csak *elismerte*, vagy ha úgy jobban tetszik, *kijelentette* (a dolog lényegén ez már igazán mitsem változtat!), hogy a kérdéses rendszer „*helyességét vagy helytelenségét a gyakorlat fogja megmutatni*“. Erre a ríktó ellentmondásra mutattam rá az előző cikkemben, de anélkül, hogy „*vitába szálltam*“ volna Ajtaival afelett, vajjon a saját egyéni felfogását vagy a gyakorlati élettapasztalatokat tartja-e előbbrevalónak a kérdés megítélésénél.

Már pedig elvitázhatatlan tény, hogy Ajtai a szószerint idézett fenti kijelentéseket tényleg megtette és azt sem lehet kétségbevonni, hogy e kijelentések között csakugyan szembe-  
szökő ellentmondás van, mert ha Ajtai annyira biztos a dol-



gában, ha annyira csalhatatlannak tartja a „*töprengései eredményként kialakult álláspontját*“, hogy hitet vall amellett, hogy annak be kell válnia, úgy egyáltalában miért állította azt, hogy a tervbevett rendszer helyességét vagy helytelenségét a gyakorlat fogja megmutatni?!

Egyébiránt, ha Ajtai nem a gyakorlattól várja annak a beigazolását, hogy a kérdéses rendszer be fog-e válni az életben, vagy sem, úgy ezzel olyan felfogást árul el, mely aligha nem példátlanul áll az egész világ jogirodalmában, mert hiszen elemi dolog, hogy *minden jogszabály, vagy jogintézmény helyessége vagy helytelensége csakis a jogéletben, a gyakorlati alkalmazás tüzeiben bizonyosodik be.*

Ezt tartják a közjogászaink is és ennek a tételnek a helyessége még csak vita tárgya sem lehet.

Olyan egyéni jogi véleményre, még ha „*hitvallás*“ alakjában jelentkezik is az, mely a gyakorlat tűzpróbáján még nem esett át, nem lehet törvényeket biztosan építeni, bármennyire megfelelné is az a tudományos elméleteknek, mert csalhatatlannak egyikünk sem tarthatja magát s ne feledkezzünk meg arról sem, hogy a törvények az emberi életviszonyokat hivatvák szabályozni, azok megalkotásánál tehát elsősorban és mindenekfelett az élet parancsoló szükségleteit kell irányadónak tekinteni.

Az erdőigazgatósági tanácsok kérdésénél azt állítja rólam Ajtai, hogy „*szerintem egyforma képzettségű és egyforma gyakorlattal bíró szakemberek között tanácskozásnak nincsen helye*“. Én nem ezt mondtam, hanem azt, hogy az ilyen tanácskozásoknak „*mindenesetre jóval csekélyebb az értéke és jelentősége*“, mint az olyanoknak, ahol különböző szakemberek több oldalról világítják meg a tisztázandó kérdéseket. Ezt a véleményemet pedig Ajtainak minden ellenérvével szemben is fentartom.

A következetlenség vádját akarja továbbá rám bizonyítani azzal, hogy a magánerdők fahasználatát szabályozó kivételes kormányrendelet máris államerdészeti szervekre bízta az azzal járó erdőrendészeti teendőket, „*pedig ez a rendelet — mondja tovább Ajtai — az én műhelyemből került ki, annak szerkesztésénél vezetőszerepet kellett betöltenem.*“



Nos hát, itt sincs igaza Ajtainak.

Eltekintve attól, hogy az említett rendelet csakis a háborús állapotokból folyó ideiglenes jellegű, *kivételes* intézkedés, mely törvényalkotás és rendszerváltozás alapjául nem szolgálhat, biztosíthatom Ajtait arról, hogy a rendeletnek az az intézkedése, mely a szóban levő erdőrendészeti teendőket államerdészeti hivatalokra bízta, nem az én eszmém volt. Az erdőrendészeti ügyek fővezetésében és az egész erdőgazdasági politikában az ismeretes irányváltás a rendelet kibocsátásakor már megtörtént, tessék tehát ennek tulajdonítani a kérdéses intézkedést és ne nekem.

Ajtainak, aki szintén teljesített a központban több éven át szolgálatot, tudnia kell, hogy az ügyosztályvezető, aki felett még a főosztályfőnök, államtitkár és a miniszter áll, nem minden intézkedéssel ért egyet, mely a „*műhelyekből*“ kikerül.

Egyébiránt tessék tudomásul venni, hogy én a kérdéses rendelet készítésénél és tárgyalásánál részt nem vettem, annál kevésbé töltöttem be annak szerkesztésénél vezetőszerepet.

Azt mondta egyik helyen Ajtai, hogy ő nem állította azt, mintha én a maradiság embere volnék és így az „*ehhez fűzött egész oldalas indokolásom tárgytalan*“.

Ezzel szemben tényként kell megállapítanom, hogy a kifogásolt „*egész oldalas*“ indokolásomban csak röviden és mellékesen érintettem a maradiság kérdését, ellenben bővebben kifejtettem ott azt, még pedig nemcsak a saját meggyőződéselem alapján, hanem a Horváth Sándor tapasztalataira való hivatkozással is, hogy „*az erdőrendészeti ügyek elsőfokú intézésénél a multban nem fordultak elő olyan hibák, melyek rendszerváltoztatást tennének szükségessé*“. Az idevonatkozó érveim tehát éppen nem tekinthetők „*tárgytalanoknak*“. Nagyön is hozzátartoznak azok az ügy érdekéhez és feltétlenül szóba hoztam volna azokat abban az esetben is, ha Ajtai nem tesz semmiféle említést „*a multhoz fentartás nélkül való visszatérésről*“.

A fennálló erdőrendészeti bíráskodásunkról, ami mellett állástfoglaltam, Ajtai azt mondja, hogy az „*mint a mult ittfelejtett emléke, páratlanul áll az egész világon*“ s hogy eddig



a gúny fegyvereinek nem volt kitéve, valószínűleg annak tulajdonítható, hogy a tudományos körök nem is tudnak róla“.

Ezzel szemben meg kell jegyeznem, hogy az 1917. évi törvényjavaslatban a kifogásolt bíraskodást lényegében Horváth Sándor is fenntartani tervezte, miután a törvényjavaslat alapelveit az igazságügyminisztérium törvényelőkészítő osztályával alaposan megvitatta. Az erdőrendészeti bíraskodásunk ellen az igazságügyminisztériumban tudomásom szerint sem akkor, sem azelőtt nem merült fel észrevétel. Pedig az igazságszolgáltatásnak ott alkalmazott legfőbb őrei bizonyára tudományosan is elég képzett szakemberek annak megítéléséhez, vajjon az erdőrendészeti bíraskodásunk csakugyan olyan idejét mult, tarthatatlan intézmény-e, melyet a „gúny fegyverével“ kellene megtámadni.

Lehetséges, hogy a szobatudósok ezt nyugodtan megtennék, de akik ismerik a gyakorlati élet követelményeit és tisztában vannak a törvényünk céljával, szellemével, azok bizonyára másként ítélnék meg a helyzetet.

Mert ne feledkezzünk meg arról, hogy az erdőtörvényünk gazdasági célokat hivatott szolgálni, ennél fogva az erdőrendészeti bíraskodásnak is olyannak kell lenni, hogy az a törvény tiszteletének biztosítása mellett a törvény gazdasági céljainak a sikerre juttatását és az elkövetett erdőrendészeti áthágások hátrányos következményeinek az elhárítását is lehetőleg biztosítsa. Más szóval az ilyen ügyekben ítélkező hatóságnak nemcsak büntetni kell azt, aki az áthágást elkövette, hanem köteleznie kell a tettest a terhére rótt mulasztás pótlására és az áthágás hátrányos következményeinek a megszüntetésére a gazdasági célok biztosítása érdekében.

Ez az elv már a fennálló törvényünk megalkotásánál is érvényesült, jövőre pedig, ha új törvényalkotásra kerül a sor, a közérdekre veszélyes mulasztásokkal szemben a gazdasági célokat még teljesebb mértékben kell majd biztosítani, úgy, amint ezt az 1917. évi törvényjavaslat is tervezte.



En tehát az Ajtai ellenérveivel szemben is fenntartom azt az álláspontomat, hogy az erdőrendészeti bíraskodást nem lehet az erdőrendészeti ügyintézésről élesen elkülöníteni s hogy semmiesetre sem volna célszerű és helyes ezt a jellegzetes közigazgatási feladatot a kir. bíróságok hatáskörébe utalni.

Alláspontomat nem „feltevésekre“, hanem itt is tényekre és tapasztalatokra alapítottam.

Hogy Ajtai a kir. bíróságokra gondolt, amikor az erdőrendészeti bíraskodásnak az ügyintézésről való elválasztását hozta szóba, ezt Ajtainak a legelső cikkében tett abból a kijelentéséből következtettem, hogy „a megoldás a független bíraskodáshoz vezet“, ez alatt pedig általában a kir. bíróságokat, illetőleg azok bíraskodását szoktuk érteni.

A „rendőri büntető bíróság“, melyről Ajtai utóbb említést tesz, nem független bíróság, már csak azért sem, mert ott végső fokon az illető szakminiszter határoz.

Ajtainak arra a kérdésére, mely ismét egy újabb vád akar lenni ellenem, hogy t. i. a magánerdők fahasználatát szabályozó, fentebb már említett kivételes kormányrendelet szerzői, — akik közé Ajtai engem is besoroz — miért bízták a rendelettel kapcsolatos kihágási esetek elbírálását a közigazgatási bizottság gazdasági albizottságai helyett a rendőri büntetőbíróságokra: itt is csak azt felelhetem, amit a kérdéses kormányrendeletéről fentebb mondtam, hogy annak nem én voltam az értelmi szerzője és felelős szerkesztője.

Ezekután a vitát a magam részéről Ajtaival szemben befejezettnek nyilvánítom. A közöttünk lévő ellentétes fel fogásokat áthidalni, összeegyeztetni úgy sem lehet, még ha évekig folytatnánk is a vitát, mert, mint a fentiek is mutatják, még alapvető kérdésekben, sőt elemi fogalmak körül is ellentétben állunk egymással.

Ajtai már három terjedelmes cikkben fejtette ki az álláspontját. En is megmondtam, bár jóval rövidebben a mondani valómat. Mindezekből, azt hiszem, a t. olvasóink is megalkothatják maguknak akár pro, akár kontra véleményüket.



Az egész vita sarkpontja, mint az előző cikkemben is kiemeltém, a tervezett hatáskörátruházás kérdése, amit úgysem mi fogunk eldönteni.

*Rochlitz Dezső.*

## Befejező közlemény az erdészeti közigazgatásról szóló vitához.

Azzal a szándékkal fogok hozzá dr. *Ajtai* kartársam legutóbbi cikkének megválaszolásához, hogy feleletem egyben záróköve is legyen az áldatlan utakra tévedt vitának.

Kartársam lapunk decemberi számában közölt válaszában „téves beállításait” kívánta legutóbb helyreigazítani.

Rövidség okáért és hogy a már kimerített vita folytatását elkerüljem, ezekre az ellentétes szemszögből tévesnek láttatott beállításokra, összefoglaló méltatás nélkül mintegy mozaikszerűen egybeállítva terjeszkedem ki.

\*

Az úgynevezett *korruptió* kérdésének kifogásolt felszíntartására nézve csak az a megjegyzésem, hogy elsőízben az *általánosságban* odavetett tarthatatlan vád kifogásolását ismertem kötelességemnek, másodízben az enyhíteni szándékolt vádnak nem szerencsés módon való tisztázása, illetőleg lényegében való fentartása adott okot arra, hogy a magam részéről ezzel a kérdéssel foglalkozzam.

Ugyanez a nem szerencsés védekezési mód nyújtott egészen természetes foggantyút ahhoz, hogy *Rochlitz Dezső* kartársunk ezt a kérdést az én hozzászólásomtól teljesen függetlenül érdemileg tárgyalja.

Ilyen előzmények után a felszíntartás igyekezetének vádjá nem érinthet.

\*

Csak röviden említem meg, hogy az erdészeti igazgatásról szóló új törvény előkészítése alkalmával egyrészt az érdekeltség meghallgatásának mellőzése, másrészt a hatáskörátruházás előzetes tisztázásának elmaradása nem annyira szépséghiba, mint *sarkalatos, alapvető mulasztás*, minek követ-